

Het opzetten van de schooltuin op De Toermalijn.

Op De Toermalijn in Lelystad zijn we gestart met een schooltuin. Dit kwam voort uit de wens om meer buiten de klas te leren. We zijn een Jenaplanschool en gaan uit van de wereld om ons heen. Tijdens het proces van opstarten zijn wij verschillende punten tegengekomen waar je op moet letten bij het opstarten van de schooltuin. Hieronder per punt uitgeschreven.

Doel van de tuintjes

Wat wil je als school gaan bereiken met de tuin? Als team moet je met elkaar bespreken wat het doel wordt. Hoe ga je dat doel bereiken en wat heb je er voor nodig? Staat iedereen wel achter een schooltuin? Hoeveel tijd wil iedereen er aan besteden? Past het in het rooster, want de ervaring is, dat wanneer iets te vrijblijvend is dat het niet gebeurt. Verschillende doelstellingen:

- De kinderen leren spelenderwijs wijs over de natuur, oriënterend.
- Kinderen kunnen groeiprocessen beschrijven van bepaalde groenten.
- Kinderen kennen processen van zaadje tot maaltijd.
- Kinderen verantwoordelijk maken voor hun omgeving (tuintje).
- Verschillende soorten groenten en fruit herkennen en kenmerken benoemen m.b.t. groeiproses.
- Dieren in de grond kunnen benoemen.
- enz.

Spreek met elkaar goed af wat je wilt bereiken. Houd het in het begin klein en wil niet teveel. Oriënteren en ontdekken is het eerste jaar prima.

Inventariseren geld/ouders

Een schooltuin opstarten kan niet zonder budget. Bekijk waar je de schooltuin wilt plaatsen. Kijk ook wat het budget vanuit school/oudervereniging is. Het maken van bakken kost ongeveer €200,- wanneer je het hout bij een bouwhandel o.i.d. vandaan haalt. Daarnaast is er budget nodig om zaden en materialen aan te kunnen schaffen. Als leerkrachten is het een zware opgave om alles alleen te doen. Inventariseer daarom of er ouders zijn die willen helpen. Richt een werkgroep op en betrek deze ouders erbij door hun ideeën aan te horen en daar mogelijk uit te voeren. Een werkgroep van 5 ouders is prima. Kijk ook eens of er via wijkbeheer iets te regelen valt. Wij kregen daar de grond van, helemaal gratis.

Maken van de bakken.

Bedenk goed waar je de bakken wilt hebben. Maak de bakken buiten de looproutes van kinderen en zet ze het liefst in de buurt van een hek o.i.d. (dan kunnen de planten die omhoog klimmen er tegenaan groeien). Bedenk goed hoeveel groepen er in de bakken gaan werken en kijk of het mogelijk is 1,5 tot 2 m² per groep te realiseren. Wij hebben 3 bakken gemaakt. In iedere bak werken 3 groepen. We hebben dus 9 tuintjes. Het handige van bakken is dat kinderen zien dat daar een tuin is, het scheidt goed af. Daarnaast is er losse grond in de bakken gestort. Die grond is werkbaarder dan omgespit gras o.i.d.

Tuinspullen/water? Stokken/zaden e.d.

Om in de tuintjes te kunnen werken is het handig om gereedschap te hebben. Hiervoor kan een oproep worden gedaan in de nieuwsbrief. Vaak hebben ouders nog genoeg gereedschap in de kast liggen waar ze niks meer mee doen. Ook de kringloopwinkel is een prima plek om aan gereedschap te komen. Vooral handgereedschap is goed te hanteren voor kinderen. Niet te veel gereedschap met lange stelen e.d. Leg het gereedschap op een vaste plek, zodat iedereen er bij kan. Zorg ervoor dat het netjes wordt opgeruimd. Denk ook aan een watervoorziening. Wanneer het warm wordt is het fijn om de planten water te kunnen geven. Een waterton kan natuurlijk ook. Verder is het handig om stokken e.d. te hebben voor planten die wat groter worden.

Voor zaadjes kan er ook een beroep worden gedaan op ouders. Sommige van hen hebben een volkstuin en soms veel zaden over. De zaadjes kunnen ook van het budget worden gekocht.

Afspraken met de kinderen

Spreek met de kinderen goed af wat wel en niet mag bij de tuintjes. Het is een gebied waar ze mogen kijken en met de juf, meester of ouder in mogen werken, verder komen ze er niet aan.

Hulpouders in de groep/ concrete afspraken

Zoek een hulpouder per groep en spreek daar concreet mee af wat zijn/haar taak wordt. Probeer ook vast te leggen dat deze hulp iedere week komt op een vast moment, zodat de leerkracht het ook kan inplannen. Vaak is het goed om klassikaal met de kinderen over de tuin te spreken en vervolgens in kleine groepjes met de ouder mee te gaan. Koppel ook terug wat er in de tuin is gedaan.

Lesdoelen koppelen aan de tuin / wo

Kijk goed welke lesdoelen er vanuit methoden aan de tuintjes te koppelen zijn. Die lessen hoeft je dan niet meer te geven, want dat heb je al gedaan d.m.v. het schooltuintje. Dit schilt weer lestijd.

Overig

Je kunt heel veel met een moestuin en zaaien e.d. Bedenk goed dat het ook erg leerzaam is om planten eerst in de klas te zaaien. Vervolgens, wanneer de planten groot genoeg zijn kan je de planten buiten gaan planten. Experimenteer ook of een plant buiten of binnen moet groeien. Laat kinderen voorspellen en bekijk de producten goed wanneer ze geoogst worden. Hoe zien de producten er van buiten uit? En van binnen? Hoe ruiken ze? Wat kan je er mee doen? Let op dat je niet teveel grote struiken in de tuin zet. Dan is er snel weinig ruimte. Bessenplanten, rabarber e.d. kunnen prima tussen de bakken in staan, voor gezamenlijk gebruik.

Schooltuinproject.nl / Piepertje Pom

Op schooltuinproject.nl kan een school zich aanmelden. Je krijgt dan een nieuwsbrief van Piepertje Pom die iedere week een mail stuurt. A.d.h.v. deze mail word je op de hoogte gehouden wat je allemaal in de tuin kunt doen. Ook kan je je aanmelden voor een gratis moestuinpakket.

Voor meer in informatie kunt u mailen met:

Albert Paauw

a.paauw@kbsdetoermalijn.nl

0320-246367

